

Naročnina za celo leto K 2.—. — Posamezna številka velja 8 krajcarje. — Naročnina se tudi na pol leta plačuje in se mora poslati v naprej. Cena oznanil je za 1 stran K 32.—, $\frac{1}{4}$ strani K 16.—, $\frac{1}{8}$ strani K 8.—, $\frac{1}{16}$ strani K 4.—, $\frac{1}{32}$ strani K 2.—, $\frac{1}{64}$ strani K 1.—. — Pri večkratnem oznanilu je cena posebno znižana. — Za oznanila (inzerate) uredništvo in upravništvo ni odgovorno. — Uredništvo in upravništvo je v Ptuj v gledališkem poslopju. — Štajerc izhaja vsaki drugi petek, datiran z dnevom naslednje nedelje. — Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastoj. — Rokopisi se ne vračajo in se morajo najdalje do ponedeljka pred izdajo dotične številke vpsolati.

Štev. 12.

V Ptuj v nedeljo dne 14. junija 1903.

IV. letnik.

Mladenci, kvišku!

Dne 10. maja tega leta je napovedal vodja spodnještajerskih klerikalcev, znani bivši prefekt Korošec iz Maribora, ljudski shod v Slovenjem Gradcu.

Ako je shod kje napovedan, potem se navadno zbere tudi nekaj ljudstva, ta gre iz radovednosti tje, drugi, ker mu je kratek čas, zopet tretji, ker si misli, slišati hočem, kako misli nasprotna stranka. Tudi v Slovenjem Gradcu se je bilo nabralo nekaj ljudstva, da bi čulo, kar jim hoče gospod kaplan novega poročati.

Celi shod je bil napovedan samo radi tega, da bi mariborski vodja klerikalcev utrdil svoje stališče, da bi pridobil zopet par „navdušenih“ privržencev!

A bilo je drugače!

Kakor smo vam že zadnjikrat naznanili, zgodila se je v Slovenjem Gradcu ravno ta dan velikanska nesreča. Nastal je ogenj, kateri bi bil skoraj upepelil celo mesto. Poročali smo vam tudi, kako so se pri tej priložnosti obnašali kaplanovi zborovalci, naznanili smo vam, da jim je bilo politično zborovanje mnogo ljubše, kakor pa pomagati nesrečnemu bližnjemu, katerega je zadela tako nepričakovano velikanska, grozna nesreča. Omenjeno zborovanje je vsled velikega ognja spodletelo in Korošec se je peljal zopet v Maribor nazaj.

Komaj so se pogasili plameni v Slovenjem Gradcu, vli Spodnji Štajer, da celo Avstrijsko se je trudilo, da bi pomagalo nesrečnemu mestu, vsak je čutil veliki žalost, katerega je povzročila usoda nedolžnim siromakom, vsak je mislil na pomoč, samo mariborski klerikalci ne!

Kaplanu je omenjeno zborovanje spodletelo, a

njegova prva misel in misel njegovih zahrbtnikov ni bila pomoč, temveč zopet novo zborovanje!

Berimo, kaj sam piše v svojem klerikalnem lističu! Kaplan piše s sporazumljenjem mariborskih klerikalcev in poroča to-le:

„Dne 14. maja je bilo v Mariboru, kakor smo že v zadnji številki kratko naznanili, posvetovanje nekaterih slovenskih mladolinoljubov in odličnih mladeničev o bodočem delovanju, za probudo in izobrazbo naših mladeničev. Sklenilo se je, prirediti štiri velike mladeniške shode za posamezne okraje in sicer pri Sv. Trojici v Slovenskih goricah, na Črnigori pri Ptuj, v Kozjem in Petrovčah. Ti shodi sami bodo že nosili znak, v kakem delu naj napreduje naše slovensko mladenišvo. Najprej bode povsodi slovesna služba božja, potem slavnostno zborovanje izven cerkve. Prisegali bomo na teh shodih zvestobo veri in domovini, zbirali se bomo pod zastavo katoliško in narodno ter delali načrte za prihodnost.

Vrli slovenski mladeniči! Kmalu vam bode naznanjen tudi čas nameravanih shodov in njih natančnejši spored. Prosite že danes svoje ljube starše, da vas pustijo na te shode, ako bo čas in vam ne bodo morda gmotni stroški preveliki.“

Potem nadaljuje kaplan in razlaga, da sovražniki od vseh strani „divjajo vedno bolj brezobzirno proti narodu“ in vzklikne konečno: „Slovenski mladeniči, kvišku!“

Naj nam bode dovoljeno, da pripomnimo k tem vrstam tudi mi nekoliko besed!

Časa nameravanih shodov vam seveda nikakor ne moremo mi naznapi, a njih „natančnejši spored“ že lahko izveste danes od nas!

Mladenci kvišku, to vam tudi mi kličemo, mladeniči prebudite se, zakaj nova nevarnost vam preti. Spored vseh teh shodov ne bode ničesar drugega obsegal, kakor h u j s k a n j e kmečkega ljudstva proti drugim, hujskanje enega naroda proti svojemu sosečnemu narodu!

Že za naprej vam lahko povemo, kdo bode na teh shodih govoril, že za naprej vam lahko naznanimo njih glavni smoter!

Govoril bode na teh shodih najbrž mariborski bivši prefekt, govoril bode na teh shodih najbrž kaki dohtar ali pa vsaj kaki klerikalni voditelj!

In glejte, čudno, da se klerikalci obračajo ravno na našo mladino, samo mladeniče kliče in vabi kaplan, seve ni pozabil omeniti takorekoč mimogrede tudi očetov, starih, izkušenih kmetov in on naročuje, naj bi mladeniči, kmečki sinovje, skrbeli za to, da bodejo prišli tudi ti na te shode.

Mladeniči, kvišku! Tako vam tudi mi kličemo in da bodeite vedeli, da vam nikakor nočemo zabraniti teh shodov, vam kličemo, le idite tja, le udeležite se teh zborovanj, saj bodeite uže pri prvih stavkih govora, kateri bodejo na njihovem sporedu, sprevideli, kaj hočejo z vami zopet vaši klerikalni, takozvani voditelji!

Po našem mnenju naj bi govoril kaplan iz prižnice (kancelna), dohtar naj bi ostal v svoji pisarni, za boljšo izobrazbo in omiko kmečkih mladeničev naj bi si pa skrbeli mladeniči na napredni podlagi **sami**.

Kmečki mladenič, kateri išče izobrazbe in podpore od klerikalnih kaplanov, kmečki mladenič, kateri upa na boljšo bodočnost izvirajočo iz ust kakega kmečkega oderuha, tak kmečki mladenič ni za kmečki stan, on je tega stana največji sovražnik!

Dragi očetje, dragi kmetje, mi vas odkritosrčno opozarjamo na te shode, udeležite se jih tudi vi, a pazite in sodite t r e z n o, kaj hoče klerikalstvo zopet od vaše mladine! Oče, kateri pusti svojega sina na klerikalno zborovanje, ne da bi ga sam opazoval, oče, kateri izroči klerikalnemu hinavstvu svojega bodočega naslednika na kmetiji, tak oče ni vreden, da nosi pošteno in v obče spoštovano ime kmet!

Vam pa, dragi mladeniči, kličemo našo najiskrenejšo željo, ostanite naprednjaki, ne dajte se tudi ne z donečimi besedami zapeljati na kriva pota! Ako nam bode količkaj mogoče, bodedo vam mi priskočili na teh shodih na pomoč, mladeniči, kvišku napredek,

Velika zibelj.

Škoda, da ne poznate stare Medvedke! Povem vam, da ne najdete na celem svetu žene, ki bi jej bila jednaka, čeravno bi jo iskali pri belem dnevu z gorečo svetilnico (lehtirno).

Medvedova Ana je precej velika in široka, kakor polovnjak. Tudi njena glava je debela ko buča (Kürbus) na njivi. Kratke lase ima zmiraj razkuštrane, ščetinaste obrvi ji štrlijo nad malimi očmi daleč od čela, ter njena usta se začenjajo pod desnim ušesom in jenjajo pod levim.

V teh širokih ustah bi bilo prostora za najmanj 50 zob, a vendar nima Medvedovka nobenega. In če bi ji bil stvarnik dal namesto koščenih zobov zobe iz najtršega jekla, bi se tudi imela gole čeljusti, ker je pri njej tisti košček mesa, katerega vsak pameten človek pridno za zobmi drži, strašansko močen, zelo špičast in hudo strupen. Nikoli ji ne da miru, vedno se valja in pika ljudi, dolžne in nedolžne.

Če je nastal v vasi glasen kreg, slišal se je zmiraj najbolj Medvedkin glas. Kadar so pri nas koga spravili ob dobro ime, storil je to gotovo Medvedkin jezik. Ako so se hoteli naši nezadovoljneži iznebiti kacega kaplana ali učitelja, našuntali so Medvedovko nad njega, in ona ga je gotovo spravila v mirnejši kraj. Sta se li ločila kakšen ženin in nevesta, tedaj

naj bode vaše geslo; spodnještajerskemu klerikalu pa napovejte boj, dokler ga ne bodeite ugonobili!

Mladeniči kvišku, jasni se je začelo med kmečki sinovi, ostanite zvesti vašemu stanu, da bode enkrat ponos prelepe, prekrasne vaše domovine!

Sovraštvo naj neha, odpustite eden ovemu, imate kako razprtijo med seboj, rama ob rami stoji tudi na imenovanih shodih, katere vam vsiljuje klerikalna hujskarija, trdno kakor skale stojte in ti novi valovi, ti novi poskusi, trositi med vas raštvo in prepir, vas ne bodejo nikdar premagali!

Vašim tovarišem pa, kateri so do sedaj trohlo klerikalni rog, tem pa vendar enkrat odprite spravite jih na prava pota, mogoče, da se še prerešiti iz klerikalnih krempljev.

Se enkrat, mladeniči kvišku, ostanite napredni, ostanite sinovje toli zatiranega kmečkega stanu, vaša je bodočnost!

Klerikalstvo, le napadaj naše spodnještajerske mladeniče, našel jih bodeš pripravljene!

Našim kmetom.

(Dalje.)

Slabejše itak ne more iti, kakor je šlo do sedaj tako pravi moj sosed, ako ga povabim, naj bi z mano držal in se z menoj bojeval proti najmanjšemu sovražnikoma. Ne vem ali bi bil radi tega izgubljen, ali bi se temu smejal.

Obojno velja. Smejati se mora človek, ako v današnjih razmerah take govorice, smejati, in otročje se jako važne reči od nekaterih razmotrivati.

Moj sosed vedno misli, da bode šlo gospodarsko tako naprej, kakor gre dandanes. Ali ni to smešno? Dragi prijatelj, ali ne veš, da bodeš ravno takovo, kakor je Amen v očenašu, do zadnje rjuhe gubljen, ako bodejo današnje slabe gospodarske mere še nadalje trpele? Saj si lahko vsaki na pamet preračuni, kam to pelje.

Sedaj smo kmetje zares popolnoma na stali

ni zastrupil njihovih src nihče drugi, ko Medvedkin jezik. Ljudje trdijo, da laja iz nje sam vrag.

No, njen mož Karl Medved je malo drugačen. Vse sicer tudi, a manjka mu maščobe. Ni čuda, od veliko besed se še ni nihče zredil — razun fajmoštra in advokata. Nima širokih in tudi zobov mu še ne manjka mnogo, iz njih lahko spoznate, da je njegov jezik kristjanski. Zato pa so gove dolge roke urne in gibčne.

Medved in Medvedka sta bila nekdanj prav ljubezenski par. Celi dan sta se prepirala in kregala in zvečer nežna ženka od prevroče ljubezni razpraskala s svojimi ostrimi kremplji možu lice, tačas je on zakričal: »Prej Ančka, ti si že na tem svetu moje nebo in zato moraš sivi nebeski obok (firmament).« In pograbil je za palico stol in narisal na njen hrbet in malo niže lep rudeče-siv beški obok.

Pa taka velika ljubezen se ni dopadla sosedom. Med časa so bili še tihi; toda, ko so ljudje iz sosednjih vasi prišli. Št. Vid zavoljo Medvedke imenovati vražje gnezdo, so glasno godli in zahtevali od občinskega predstojnika, naj pravi mir in red.

Gospod očka župan so potegnili parkrat prav močno pipe in rekli: »Seveda, seveda, to mora postati drugače